

Durmuş Hocaoğlu

Eğitim’de İkinci Dil ve Etnik Fragmantasyon: I

Yeniçağ, “Analiz”., 07 Ekim 2007, Pazar., s.08
“Analiz” Sıra No: 575; 2007-090; Ekim-03

YENİÇAĞ

Hükûmet iki ayını çoktan doldurdu, buna rağmen hâlâ seçim zaferi havasından ayılamamış olsa gerek, ortada dişe dokunur bir icraat yok; en büyük iddiası olan Cumhurbaşkanlığı seçimi mes’elesi ve yeni Anayasa taslağı da dâhil, hemen-hemen her şey muallâkta. Bilhassa Anayasa mes’elesi kilit durumunda; gel gelelim, 22 Ekim tarihine iki haftadan daha az bir süre kaldığı hâlde hâlâ ortada resmî bir metin görünmüyor. Görünmüyor, ama, rivâyet çok; hattâ Anayasa projesinin ve referandumun hepten iptâli bile bu rivâyetler cümlesine dâhil. Bu vaziyette, projenin ve referandumun iptâl edilmeyeceğini farzederek, karîne ile konuşacak olursak – bu belirsizlik ortamında başka bir çâre de yok şu ân için - öyle anlaşılıyor ki, henüz kıvâmına getirilememiş olan Anayasa taslağında en fazla baş ağrıtabilecek konulardan birisinin “**eğitim**” olacak gibi görüldüğünü ve taslağın açıklamasının gecikmesinde, bu mevzûun verdiği sıkıntının da bir rol üstlenmekte olduğunu söyleyebiliriz.

Eğitim’in bu potansiyel problematik özelliğinin sebebi ne ola ki denebilir belki, lâkin, aslında çok basit: Buradaki problem ve problematik, bildiğimiz konvansiyonel mânâda eğitim mes’elesinden değil, “eğitim” başlığı altında, etnik fragmantasyona kapı aralayacak düzenlemelerden neş’et edecektir; bunun için metne ustalıkla yerleştirilmiş bir tek cümle, hattâ bu bir cümle içindeki bir tek ibâre dahi yeterli olabilir; “*bütün kültürlerin kendilerini ifâde edebilmelerinin ve gelişmelerinin önündeki engellerin kaldırılması...*” gibi meselâ. İşte buradan rahatlıkla, Türkçe’den başka dillere yol açılacaktır; bir darbeye değil tabîî, zîra o takdirde Türkler uyanıp “neler oluyor” diyebilirler; onun için, usul-usul, ağır-ağır, ceste-ceste. İmdi, bir defa “bütün kültürler” ibâresi bile tek başına büyük bir manivelâdır; “farklı kültür”, farklı birçok şey demektir ve mâdem ki farklı kültürler kabûl edilmekte, yâni hukukî dil ile, ‘resmen tanınmaktadır’, o hâlde bu kültürlerin kendilerini ifâde edebilmelerinin ve gelişmelerinin önündeki engellerin kaldırılmasının da tabîî addedilmesi iktizâ edecektir ve tabiatıyla hemen akabinde sorulacak suâl de “nasıl kaldırılır bu engeller?” olacaktır.

Bir köşe yazısına sığacak şey değil, birkaç, hattâ birçok yazı ister; biz kısadan gidelim: Farklı dillerin eğitimde tanınması bunun en başında gelecektir.

Gelince ne olur; kıyâmet mi kopar denebilir. Kıyâmet’ten ne anlaşıldığına bağlıdır bu sorunun cevâbı ve meselâ mahallî bir tâbirle söylersek, dünya yansa içinde ziyân olacak bir horum otu bulunmayanlar için kıyâmet sâdece kendi kör nefsleridir; ama bu kör nefsinden daha başka şeylere de – hattâ kör nefsi fedâ edecek kadar – kıymet atfedenler için, kıyâmet diye birşey varsa, “işte, bu, odur” denecek şeyler olur.

Dediğim gibi; uzun ve detaylı bir yazı lâzım geliyor. O kadar uzun tutmayı düşünmüyorum; ancak, burada, daha evvel bu konuda kaleme aldığım bir yazımın[*] kısaca hulâsası bile, bundan sonra bir veya iki yazı kadar tutacaktır.

★★★

İmdi: Öncelikle belirtmek gerekir ki, eğitimde devlet tarafından Türkçe dışında resmen ikinci bir dil tanımak, Türkiye’de resmen, devlet eliyle, iki farklı toplum yaratmak demektir. Dil dâimâ siyâsetin taşıyıcısıdır zîra ve farklı dil ise, farklı siyâsî talepler demektir; “Büyük Kitle” ile yolları ayırışan, hattâ kesişen, başka ve farklı gelecek tasavvurları olan, geleceğini başka yerlerde görmeye başlayan ve devlet eliyle “etni”den “millet”e dönüştürülecek farklı bir kitlenin siyâsî talepleri. Bunun için, farklı bir dilden eğitime meşrûiyet tanındıktan sonra bir tek kişinin dahi bu dilden eğitim talebinde bulunmamasının hiçbir kıymeti yoktur ve zâten bu talepleri ileri sürenlerin niyeti de eğitim değildir: Eğitim talebi, bir koyundan iki post çıkarır gibi, bir ülkeden iki ülke çıkarmak için ustalıkla bir vâsıta olarak .

[*] Durmuş Hocaoğlu., “Anadil’de Eğitim Üzerine Odaklandırılmış Bir Büyük Projeye Dâir”. *Türk Yurdu.*, Devre: 7, Cilt: 22 (54)., Sayı: 176 (537)., Nisan 2002., Ankara., s.15-23
[Bu makalenin PDF formatlı orjinal tam metnine erişim: www.durmushocaoglu.com adresinden, “Yazılar” klasörü, “Dergiler” bölümü, Türk Yurdu Dergisi]

